

Kő-Szabó Imre

Vác – 2018

Kő-Szabó Imre: Visszatérő utazás

(kisregény)

Megjelent

a NÓGRÁD című azonos Megyei Hírlapban

1977. január 30 és február 18 között, folytatásokban

ISBN szám: 978-615-00-3735-6

2018 – Vác

Kő-Szabó Imre: Visszatérő utazás

(kisregény)

A mostani közzététel az eredeti megjelenés

elektronikus változata

A kötet számítógépes szerkesztési munkáit végezte

Dr. Szepes András

ny. főiskolai docens

A kötetben szereplő nevesített fotókat

Rostásy Szabó Mihály készítette,

a további képek szerzője ismeretlen

2018 – Vác

Bevezető

....Az Informatika világában, emlékezve a Gutenberg által feltalált nyomtatásra, az így készült napilapot, már lassan el is feledjük. Mert manapság, az újságok, melyeket még papírra nyomtatnak, ma már digitális formában is lehet olvasni.

....Ez a kisregény a megjelenés időszakában sajnos nélkülözni kényszerült ezt a fajta, mai, modern változatot.

....Ez a kisregény (Visszatérő utazás) azonban még a múlt században jelent meg az akkori NÓGRÁD címet viselő, azonos nevű megyei napilapban, folytatásokban. Azóta azonban eltelt negyvenegy év és azok a lapok már elsárgultak, az idő is eljárt felettük.

....Ehhez a papír alapú kiadványhoz csak a levéltárban juthat hozzá a kíváncsi olvasó. Azt is megállapíthatjuk, hogy az olvasók ezt a fajta macerás hozzájutást, biztosan nem, vagy csak nagyon kevesen választják.

....Ezért döntöttem úgy (mint szerző), hogy igénybe véve a digitális technikát, újból közzéteszem ezt a kisregényt.

....(Érdekessége még, hogy egy irodalmi pályázatra készült, ott nyertes, mégpedig Salgótarján város 50. éves évfordulója kapcsán.

A SZERZŐ

*„... akár egy kicsike úszómedencébe esik
bele valaki, akár a nyílt tenger kellős
közepébe, mindenképpen úszni kell.”*

(Platon)

FOTO. ROSTÁSY SZABÓ MIHÁLY

1

A gyorsvonat már a Keleti bejáratánál járt, amikor Ambrus Feri felébredt. Hirtelen nem tudott tájékozódni, csak akkor nyugodott meg, amikor a szürke téglás ház tetején feltűnt az „Emergé” felirat.

Itt van, Pesten. Erre vágyott, évek óta, a bátyja mesélt a városról. Ő már évek óta itt élt, szeretett volna vele jönni, de közben be kellett vonulni katonának.

Csalták a bányához is, de oda már nem akart visszamenni. Dolgozott ott a Kányás-i aknánál egy darabig a bátyjaival. Az apja is ott vágta a szenet valamikor régen.

Lassan összeszedte a csomagjait, a vonat közben befutott a csarnokba.

Ballonkabátját derekán összekötve szállt le. Már messziről meglátta bátyját és integetett neki.

Férfiasan kezét fogtak, összeölelkeztek, még meg is csókolták egymást.

- Szervusz!

- Szervusz!

- Hogy vagy? Letelt?

- Le.

- Hogyan?

- Nagy nehezen. Mindig az volt az érzésem, sohasem lesz vége.

- Szép élet, csak nehéz a viselet!

- Ez igaz.

- Huszonhét hónap nem a világ!

- Főleg, ha túl van rajta az ember.

A kijárat felé sodorta a tömeg őket.

- Késett vonat egy kicsit.

- Régóta vársz? - kérdezte Feri.

- Nem. Fárasztó volt az út?

- Gyorsvonattal jól lehet utazni.

- Mikor indultál otthonról?

- Háromnegyed hétkor.

- Hamar ide értél.

- A lehetőségekhez mérten, igen - zavart, kusza válaszokat és kérdéseket tettek fel egymásnak.

Elérték a kijáratot. A város zaja és lüktető mozgása egy pillanatra megállította Ferit. Olyan érzés futott át rajta, hogy valaminek történnie kell!

Ferinek ez a „lehetőségek városának” tűnt. A vidék egy köszvény, fogalmazta meg. Attól a palóc szén-vas kisvárostól nehezen szabadul meg az ember, ezt tudta. Úgy érezte mégis jól választott most, amikor engedett bátyja csábításának.

Gyalog mentek végig a Rákóczi úton. Beszélgetve az otthoniakról.

A József körútról a Bérkocsis utca felé vették az irányt, ahol majd együtt laknak.

Amint felértek a szobába, a bőröndöt a sarokba állították. Feri leült az ágy szélére, belesüppedt a szalmazsákba. Miklós a nyitott szekrény előtt állt. Az ajtót mindig nyitva hagyta, mert így nem láttak be az előszobából. Az elválasztó üvegfalón hiányos volt a tejüveg. Feri nem először járt itt a bátyjánál.

- Nem valami fényes.

- Csak az ágy bírja!

Miklós lakása kicsi volt. Egy szekrény, egy ágy, kályha, asztal és két szék képezték a berendezést. Ketten csak úgy fértek el, ha az egyik lefeküdt.

A szoba alapterülete kicsi volt, de magassága annál nagyobb. Miklós mindig azon törte a fejét, hogyan lehetne elfelezni. Kötélhágcsón járna fel. Ott aludna. Télen meleg is lenne. Lent pedig nappali szobát rendezne be, sok könyvvel.

Miklós kutatott egy darabig jobb albérlet után. Olyan központifűtéses-különbejáratút akart. Fagyoskodott a hirdetőtáblák előtt. Csak ágyakat ajánlottak.

Feladott egy hirdetést a vasárnapi Magyar Nemzetbe. Egyetlen egy válasz jött Budáról, a Déli pályaudvar környékéről. Csütörtökön este megnézte. Fiatal lány nyitott ajtót. A háziasszonyt nem találta otthon. A lány tizenhat éves volt és szép, de a szoba annál

ridegebb és még a Bérkocsis utcainál is kisebb. Igaz, Budán, központi fűtéssel, mégis a réginél maradt.

A Rákóczi út és a Tanácskörút sarkán lévő Kicsi presszóba volt a találka Magdával, délután fél háromkor.

Feri és Miklós már kettő előtt beültek. Kint az utcán a tavaszi levegő ellenére sem lehetett sokáig csatangolni. A tél még érződött.

Miklós rendelt két kávét.

Feri körülnézett, valahogy idegen volt itt minden. Az asztalokat túl közelinek találta. Ez zavarta is egy kicsit. Miklós csörömpölve keverte kávéját.

- Milyen lehetőségek vannak? - kérdezte Feri.
 - Nem valami jók!
 - Csak segédmunkásnak lehet?
 - Más nem igen kell most.
 - Nem tudom mivel volna érdemes kezdeni?
 - Sokat nem válogathatok. Csak a pénz a fontos mondta Feri.
 - Mennyit akarsz keresni?
 - Legalább ezerötöt.
 - Elég az?
 - Persze, csak be kell osztani.
 - Nem mondd komolyan?
 - Ha élni akarok, meg kell próbálni.
- Feri erőt érzett. - Sikerülni kell! - mondta.
- Holnap megnézem, mit lehet csinálni nálunk.
 - Találj ki valamit.

- Mire számítottál még?
- Nem terveztem semmit.
- Csak jöttél és majd lesz valahogy?
- Így is mondhatjuk. Rozgonyit akarom megkeresni. Ő ígérte, hogy majd segít.
- Rozgonyi hol dolgozik?
- Valami vegyi gyárban. Vegyszereket kell mérni - felelte Feri.

Elgondolkozott - vegyszereket mérni, nem is volna az olyan rossz. A fizetés, plusz veszélyességi pótlék, ez megfelelne. Eszébe jutott, van még egy osztálytársa a Szántó Öcsi, csak így nevezték ezt a megtermett fiút az iskolában. Az Orionban dolgozott. Rádióműszerész, jó szakma, divatos. Jól lehet keresni. Ha nem sikerül más, megpróbálja ezt is.

Közben megérkezett Magda.

- Az öcsém! - mondta Miklós.
- Szervusz! - nyújtotta kezét a lány.
- Ambrus Feri! - mutatkozott be.

Magda is kávéat ivott. Feri figyelte a lányt. Nem volt szép, szabálytalan arc, mandula szemekkel, kedvesség, magabiztosság áradt belőle.

- Vonzott téged is a főváros? - kérdezte a lány.
- Vonzott? Nem lehet ezt vonzásnak nevezni. Te is tudod, mit lehet vidéken csinálni?
- Megvénülni!
- Főleg egy nőnek.
- Most már itt vagy, de mihez kezdesz?
- Egyelőre még nem tudom. Segédmunkás felvétel az mindig van.
- Maltert hordani is elmennél?
- Természetesen. Egy bányász mindent kibír! - tette hozzá némi büszkeséggel.

Feri most könnyedén vette a kialakult helyzetet. Dolgozni még nem kellett. Mélyen azért érezte, még ha nem is akarta bevallani önmagának, hogy kell valamit tenni. Nem így lógni a levegőben. Már az is hasznos volna, ha jól választaná meg, mit csinálna szívesen. Nem mindegy, hogyan tölti el az ember azt a nyolc órát.

Miklós fizetett, színházba indultak. Tegnap még nem gondolta, hogy színházba cipelik. Feszélyezve érezte magát. Nem tudott az előadásra figyelni. Arra gondolt, vigyázni fog, mindent kétszer is megvitat majd, helyes vagy nem, így nem tévedhet. Gondolatai elkalandoztak. Emlékezetéből sok minden kiesett. Később részletek jutottak csak eszébe, a darab címe: - „Libikóka”, az a sok gimnazista lány, vihogtak az előadás alatt.

A darabnak összesen két szereplője volt, egy férfi és egy nő. Két szoba a színpadon egymás mellett, a férfié és a nőé. A férfi nem szeretett egyedül otthon, mindig a nő lakására ment. Sokat volt ott, később már állandóan nála aludt. Biztosan albérletben lakott - gondolta Feri.

Egy férfi egyedül! Rossz magányosan, négy fal között. Mi ketten fogunk aludni egy ágyban, de mégis jobb lesz.

FOTO: ROSTÁSY SZABÓ MIHÁLY

2

Előadás után hazakísérték Magdát. A Madách térről gyalog mentek a Rákóczi útig a hetes busz megállójához. Nem beszélgettek.

- Három vonal! - mondta Miklós.

A buszon kezdett feloldódni a hallgatásuk. Teljes mértékben nem tudta magával ragadni őket. Kusza tömondatokban válaszolgattak egymásnak.

- Gyertek fel hozzánk - mondta Magda.

- Most nem.

- Miért?

- Az öcsém jóformán még meg sem érkezett.

- A húgomnak jó lemezei vannak.

- Amerikai?

- Luis Armstrong, Elvis Presley.

- Az igen!

- Majd legközelebb.

- Magnótok nincs?

- Van. Miért?

- Ausztráliából küldött az egyik haverom egy pár szalagot - mondta Miklós.

- Hogy került az oda? - kérdezte Magda.

- Ötvenhatban disszidált.

- Úgy látszik, jól megy neki. Autója még nincs?

- Most írta, hazajön. Elég volt neki.

- Legalább világot látott.

- Ki tudja, hogy megérte-e? Hazáig kísérték a lányt.

- Szevasz, Magda! - búcsúzott Miklós.

- Sziasztok! - köszönt el a lány.

- Mikor jöttök fel?

- Majd felhívlak.

A lány befutott a kapun.

- Na, öregem, mit szólsz?

- Mihez? - kérdezte Feri értetlenül.

- A nőhöz.

- Jó! Elveszed?

- Nem jön hozzám.

- Mondta?

- Kijelentette

- Akkor hagyni kell.

Megindultak az Ilka utcán a villamos felé.

- Hazamegyünk?

- Menjünk!

Feri egy idő után megszólalt:

- A gyomrommal valami nincs rendben.

- Amit úgy neveznek, hogy éhség. Ezt akartad mondani?

- Menj a fenébe! - mondta Feri.

- Jó lesz nekünk valami hideg kaja is.

- Igen, a'la carte „éjjel-nappal közért módra!”

Nevettek. A villamos lassan döcögött velünk, a megállóból futottak, mert Miklós észrevette, hogy zárják az utcai rácsokat.

Az üres üzletben gyorsan kiszolgálták őket. Talán öt perc sem telt el, már újból az utcán voltak.

A József körúton nem találkoztak senkivel. Miklós mondta is, hogy ez szokatlan látvány ebben az időben.

A Bérkocsis utca sarkán két nő állt. Az egyik szőke, a másik fekete. A szőkén feszes pulóver volt, a feketén rövid szoknya.

- Hova kisfiúk? - kérdezte a szőke és megindult feléjük.
- Megyünk aludni - mondta Miklós. - Látom, a vacsorát most viszitek.
- Meghívhatnátok - tette hozzá a fekete nő.
- Majd holnap, vagy holnap után - gondolta Miklós és ment tovább. Feri egy kicsit lemaradt.
- Néma vagy? - kiáltott utána a szőke mérgesen. - Ezt sem tanították jó modorra! - mondta hangosan a másik lánynak.

Ferit meglepte ez a társalgás, kissé szokatlan is volt számára. A lépcsőházban megkérdezte Miklóst:

- Így van ez mindig?

- Csak ezen a környéken. Meg kell szokni.

- És ezek a nők? Csak úgy?

- Persze! - Feri tágra nyitott szemmel nézett Miklósról. - Úgy csodálkozol, mint egy kisgyerek a gólyamesén.

Otthon, mikor meglátták az ágyat erőt vett rajtuk a fáradtság, feküdni, aludni vágytak azonnal.

Az ágy mégsem volt olyan, mint azt kívánták. Kemény is, szűk is, nehezen fértek el benne. Miklós csak hanyatt tudott feküdni, Feri oldalra fordult a fal felé és úgy próbált aludni.

Nem jött álom a szemére, forgolódott az ágyon. Érezte, hogy valami nyugtalanság feszíti, hajtja gondolatait. Nyitott szemmel feküdt. Az ajtó vasrácsának játszadozó árnyékát figyelte a szürke falon, amelyet a folyosó lámpája vetített a szoba falára.

Az árnyék kusza mozgása megnyugtatta. Gondolatokba ringatta, önmagának felelgetve:

- Terveikkel jöttem! ... Rajtad múlik minden.... Meg a körülményektől? ... Azokat irányíthatod! ... Erő kell hozzá, meg kitartás. ... És ha ... nem sikerül semmi? ... Nem tudom mi lesz.... Ma mégis elkezdődött valami ... Ilyen egyszerű a kezdet? ... A csecsemőnek is az első lépés a legnehezebb. ... A mai napon tiszta lapot kezdek! ... Így lesz!

Az árnyék tovább mozgott, apró ingamozgást végezve. Tovább fűzte a gondolatokat:

- „Libikóka” ... Hinta-palinta. ... Ez a fordítása. Az élet is „libikóka”! ... Milyen állást sikerül majd szerezni? ... „Libikóka!” ... Hogy érzem majd magam itt, mi lesz egyáltalán? ... „Libikóka!”

3

A bejelentést kellett elintéznie a Vig utcai rendőrségen. Ma csak ez volt a dolga. Két ideiglenes lakásbejelentőt vásárolt a legközelebbi dohányboltban. Kettőt, ha esetleg elrontja, ne kelljen mindjárt másikért szaladni. Ha ilyen hivatalos papírt kellett kitölteni, rendszerint eltévesztette.

Miklós reggel hatkor dolgozni ment. Egyedül hagyta a lakásban. Nézelődött. Barátkozott az otthonával.

Éhes volt. Lement a csarnokba. Reggelire kakaót ivott, két kiflivel.

Elment a rendőrségre. A kapuban megkérdezte a rendőrtől hova kell mennie. A rendőr megmondta az ajtószámot.

Kissé izgult. Nem tudta mit mond, ha megkérdezik, miért jött fel a fővárosba. Segédmunkásnak? Nem, ezt nem mondhatja, ezért kinevetnék. Félve nyitott be az ajtón. Egy fiatal rendőr őrmester vette el a papírjait. Hosszan nézegette. Úgy érezte, hibát talált benne, vagy egyszerűen nem fogadja el a bejelentést. Arra gondolt, ha elutasítja, vitatkozni fog vele.

A rendőr valamit bejegyzett az igazolványba. Körülményesen leitatta és egy nagy piros bélyegzőt nyomott rá. Szó nélkül visszaadta, rá sem nézett. Ambrus Feri állt még egy darabig. Úgy gondolta, biztosan nincs valami rendben.

A rendőr maga elé tolta az újságot. Megnyugodott. Hivatalosan pesti lakos lett.

Most úgy érezte, köze van a városhoz, lakója. Egy kockányi darab az övé belőle. Igaz a bátyjával osztozik, de mégis az övé, azért fizet.

A Híradó Moziba ment, majd sétált az utcán. A mozgás most jól esett. A városnak egyes részeit ismerte, nem félt, hogy eltéved. Kiment a Duna partra. A Visegrádi utca sarkán egy gyors büfében ebédelt. Nem esett jól, mikor kiváltotta, úgy érezte nem éhes.

- Meg kell enni, kell valaminek a gyomromba lenni - gondolta. - Üzemanyagra még a legtüköletesebb motornak is szüksége van.

Délután tovább ögylgett a városban. Telefonon felhívta Rozgonyit.

- Valamilyen állás kellene.

- Mégis milyen?

- A munka nem számít, csak pénz legyen!

- Most nem tudok neked semmit ígérni. Hívjál fel holnap, a reggeli órákban. Akkor találkozunk és kisütünk valamit. Már nem úgy indult, ahogyan elképzelte. Nem tetszett neki.

Beült a Vidámba.

- Ez is pénzbe kerül. Pedig jó itt a melegen.

Miklós négy óra után érkezett, semmi eredmény. Nincs felvétel. Még akkor sem, ha az öccséről van szó.

Másnap felhívta Rozgonyit: - semmi! Szántó Öcsi az Orionos is nemmel válaszolt.

*

Harmadnap délig aludt. Jól esett az alvás, mégis korholta önmagát.

- Ilyen haszontalan dolgokkal fecsérelem el az időt, alszom és még mindig nincs munkám.

Megvette az aznapi összes napilapot. Hosszasan tanulmányozta az apróhirdetési rovatot. Kerestek ott mindenféle embert, de egyik sem felelt meg. A szakmunkás volt a keresett cikk.

- Milyen kár, hogy nincs szakmám, ha most volna, én lennék a menő.

Segédmunkást csak az építőiparban kerestek. Elment a közvetítőbe. Feljegyezték a nevét.

- Ha lesz, értesítjük! - mondta a kopasz férfi, aki felírta az adatait. De mi lesz addig?

Erre nem gondolt senki.

- Valamit tenni kell. De mit?

- Úgy érezte, most mindent elvállalna, csak volna. Pedig feltételei voltak, kellett ilyeneket szabni, most mégis fel kell adni?

Azt tudta, már az első percben, hogy fizikai, munkát vállal továbbra is. Eddig is ezt csinálta, a bányában tolta a csillét, vágta a szenet, Ennél már nem lehet rosszabb, de

most azért mégis könnyebbet akart. Úgy érezte a fizikai munkák között is van különbség és ezt most szerette volna kipróbálni.

- Nem mindegy az embernek, hogy nyolc órán át szemet lapátol, vagy a tűző napon emelgeti a nehéz csákányt, vagy egy gyárban olyan anyagmozgató.

A fizetés is állandó, havonta kétezer. Erre, ha dolgozik, az ember mindig számíthat. Aztán számolni kezdett, legalább nyolc forintos órabér kell, még így is csak ezerhétszáz. Legalább ennyi, ilyet kell találni.

Ferinek nem volt szerencséje, eltelt egy újabb nap és már negyedik napja őgyelgett a városban eredmény nélkül.

Presszókban üldögélt, mert otthon a fűtetlen szobában hideg volt. Ehhez pedig pénz kellett. Az anyja négyszáz forintot adott. - Ha munkába állsz, majd keresel - mondta.

Miklós segítette az öccsét.

- Meg kell találnunk a megoldást.

- Te is láthatod, hogy nem megy - mondta elkeseredetten Feri.

- Olyan nincs! Sikerülni kell! - vigasztalta Miklós és arra gondolt, hogy annak idején neki is ilyen nehezen indult minden.

- Rossz időszakot fogtam ki - mondta Feri. - Várni kell!

- Meddig?

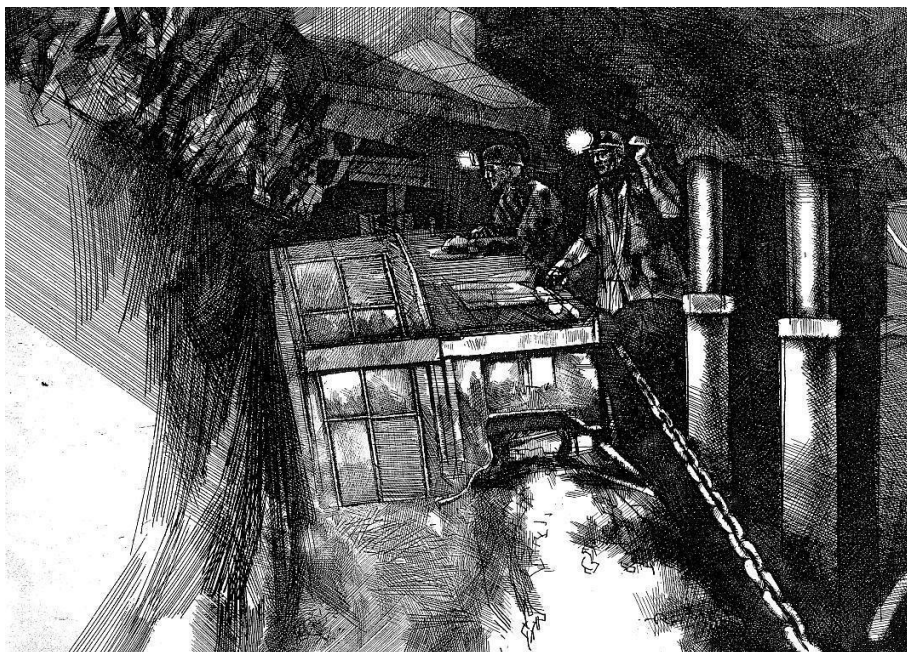
Miklós bizonytalanul tárta szét a karját.

4

A napok lassan teltek. Eredmény semmi. Ambrus Feri hangulata egyre romlott. A magával hozott pénz is teljesen fogytán volt. Egy esti vita után le is szögezte:

- Holnap hazautazom!

- Úgy érzem a holnapi nap lesz a döntő - próbálta meggyőzni a bátyja, de ő is érezte, lehetetlen itt tenni valamit. De mégis kell! Így nem futamodhat meg az öccse. A vidék szűkre szabott lehetőségei elől menekült a fővárosba, más fiatalok is ezt teszik most. A város vonzotta, a szórakozás, a kecsegtető lehetőségek. De a lehetőségeket nem tudta megfogalmazni.

- Visszamegyek a bányába!

- Újból vágod a szenet?

- Mit lehet tenni? Apánk is azt tette, Laci is meg a Jóska is.

- Holnap estig várjál csak! Találok megoldást, ígérem neked!

Feri megígérte, holnap estig még vár, egy nap már igazán semmi és hátha érdemes.

Gondolataikba roskadva értek haza.

- Mi újság fiúk? - kérdezte a házinéni, akivel az ajtóban találkoztak.

- Nem tudunk semmi különöset - érződött hangjukon a tanácstalanság.
- Csak nincs valami baj? - kérdezte.
- Nem sikerül az öcsémnek semmiféle állást keríteni. Haza akar utazni.
- Szó sem lehet róla. Az a legnagyobb számárság. Majd én megpróbálom. Mindjárt beszélek a szomszédal - és elrohant.

A két Ambrus fiú tanácstalanul nézett össze. - Szomszéd? Milyen munkát adhat az? - Nem tudták elképzelni sem.

- Sikerült Feri - jött vissza sietve. - Holnap megnézheti, van felvétel!

Ferivel, mintha megmozdult volna a világ. Lehetséges volna? Mégis sikerül?

- Hova kell menni? - kérdezte hirtelen.

- A ruggyantába a Kerepesi úton. Itt a Keleti mellett - mondta a házinéni.

Ruggyanta? - gondolkozott. Gumigyár. Már emlékezett a feliratokra. A vonat ablakából látta. Emergé, Cordatic, Pálma - Országos Gumiipari Vállalat.

A gumigyárral kapcsolatban nem voltak ismeretei. Pálma az cipősarok, Cordatic az autógumi. Gumiból készül a labda, ha ég borzalmasan büdös.

Délelőtt kiment a Kerepesi útra. Rossz előérzettel szállt le a buszról.

- Megnézem, ha megfelel, egyelőre elvállalom - ilyen elhatározással lépett a portáshoz.
- Felvétel ügyben jöttem.

- Munkaügyire tessék, első emelet. Felment. Egy fiatalember fogadta. - Bejelentett pesti lakása hol van?

- Bérkocsis utca. Nyolcadik kerület. - Segéd munkásnak?

- Nem értek semmihez.

- Elég nehéz munka van jelenleg. Zsákolás. Gumiport kell vagonokból kirakni. Három műszak, nyolcötvenes órabér, plusz ártalmassági pótlék.

Gyorsan számolt. Az előre eltervezettnél többre jönne így ki. Három műszak, ez már valahogy nem jó. Zsákolás - vasúti kocsi. Szédült tőle. Eszébe jutott egyszer az apjával

meg Miklóssal a nagyállomáson kiraktak egy vagon téglát, de még négy nap múlva is érezte ujjáiban a fáradtságot. Mégis meg kell próbálni.

- Szeretném megnézni - mondta. Kísérőt kapott.

- Ha megfelel, jöjjön vissza - mondta a munkaügyes.

A zsákoló emberek feketék voltak, csak a fogsoruk és a szemük fehérje villogott. A gumiporos zsákokat nehezen cipelték. Ritkán mosolyogtak.

A buszmegállóban gondolt csak arra, milyen jó, hogy nem fogadta el. Úgy érezte, mintha ő is feketévé válna.

*

Letörölte a presszó ablaküvegét. Most már jobban látott. Az emberek hömpölygő folyama továbbra is kifogyhatatlanul áradt. Műszakok vége volt, délután öt óra.

- Szevasz!

Feri hirtelen megfordult.

- Szevasz, te vagy az?

- Mást vártál talán? - kérdezte Miklós.

- Nem.

- Akkor miért lepődtél meg?

- Annyira elmélyedtem.

- Mibe?

- Csak úgy ... néztem az esőt, meg a fényeket.

- Akarsz egy jó hírt?

- Egy jó hírt?

- Számodra igen kedvező!

- Azt úgysem hinném el.

- Van állás!

Ambrus Ferit letaglózta a hír. Örömhír volt, de hihetetlen. - Nem lehet igaz! - mindjárt erre gondolt. - Csak ugratni akar.

- Ugye hihetetlen?

- Igen.

- Én magam sem akartam elhinni, mikor felhívtak a munkaügyire.

- Mit kell csinálni? - kérdezte kitörő kíváncsisággal.

- Segéd munkás leszel. Csőszerelő mellé kell egy segítség. Volt, de ma fegyelmi úton kirúgták a fickót. Nem tudom miért, de ez nem is fontos.

- Lényeg az, hogy van állás.

- Persze.

- A pénz?

- Nem valami sok. Hatötvenes órabér. Állandó délelőtti meló.

- Hatötven óránként, az kétszáz tízszert, átlagban. - gyorsan számolt. - Az ezerháromötven, ebédpénz ötven, prémcsi, ezeröttszáz. Elég szűkösen lehet belőle megélni.

- Kevesebb súlyemelést végzel majd a poharak körül.

- Az pedig néha kell - jegyezte meg Feri.
- Mértékkal.
- Mikor lehet oda belépni - kérdezte kíváncsian.
- Már dolgozni is akarsz?
- Várjak még? Minek jöttem én ide mit gondolsz?
- Tehát megpróbálsz?
- Az utolsó roham.
- A siker a tiéd, csak vigyázz!

5

Felkelt, körülményesen öltözködött és reggelizett a tegnap esti maradékból. A hármass villamossal végig döcögött a Váci úton, ki Megyerre. A bátyja megmagyarázta hol kell leszállni.

Megtalálta az épületet, belépett a porta ajtón.

- Ambrus Miklóst keresem.

- Azonnal kihívadjuk.

Feltűnt, hogy a bátyját ennyire ismerik. Azt sem kérdezték tőle, hol dolgozik, kije az magának. Tetszett ez a közvetlenség.

Amíg várt a bátyjára, arra gondolt, ő is felmehetne a munkaügyire, ezt mondaná, állást keres, bármilyet. - Nem, így mégis biztonságosabb, nem kérdezgetnek az emberektől mindenfélét. Tudják az öccse és kész. Nekik munkaerő kell. A bátyját alig ismerte meg, nagy gumicsizmában jött, fekete köténnyel.

- Uzák bácsi, az öcsémet felviszem a munkaügyire.

- Jó, tessék csak.

Az iroda az emeleten volt. A munkaügyi negyvenes férfi. Elmélyedten dolgozott.

- Az öcsém - mutatta be Miklós. Hellyel kínálták.
- Hol dolgozott eddig? - kérdezte a férfi.
- Katona voltam, most szereltem le, előtte Tarjánban a Kányási aknánál hordtam a szenet.
- Miért nem maradt ott?

Feri elgondolkozott. Tudta, hogy ilyen, vagy ehhez hasonló kérdést feltesznek majd neki valahol. Nem lepődött meg ezen.

- Mégis mit mondjak ennek a fickónak? - gondolkozott. - Mondjam azt, hogy nem akartam bányász lenni? Vagy azt, hogy ez apámat negyvenkilencben maga alá temette egy omlás? Csak a négy gyerek maradt otthon. Az anyánk heteken keresztül sírt és minden siktánál reszketett a félelemtől, mert még két bátyánk dolgozott a bányában. - Aztán ötvenben a nagy versenyben rosszul ácsoltak, kellett a szén, a tröszt tízezer tonnát termelt, beszakadt a fejtés, Lacinak amputálni kellett az egyik lábát.

- Ezt mondjam el? Úgysem hinné el! - gondolta Feri. Gondolkozott még egy darabig, aztán azt mondta:

- Félttem a bányarémtől!

A munkaügyiis hosszan nézett a szemébe, látszott rajta, hogy meglepte ez a felelet. Az arcizmai is megrándultak, aztán az asztalon lévő papírok között keresgélt, majd egyet Feri elé tett.

- Ezzel elmegy az SZTK-ba, orvosi vizsgára.

Megegyeztek.

Ambrus Feri elment az orvoshoz. Amíg a leletekre várt, azon gondolkozott, milyenek lesznek a munkatársai.

A vérvizsgálat eredményét nem kapták meg - majd utána küldjük! - mondta az ügyeletes.

A többi lelettel visszament a gyárba.

Az üzemi orvos engedélyezte a munkát. Leadta munkakönyvét, kapott egy ideiglenes belépőt a gyárba ezzel „gyári munkás” lett.

*

Másnap már fél hatkor a műhelyben volt. Elkésésről szó sem lehetett. A bátyja öt előtt kelt fel és őt is felébresztette. Miklós már hozzászokott ehhez az időponthoz.

A műhely csendes volt, az emberek csoportokba verődve beszélgettek.

Berregő jelezte a hat órát. Mindenki elfoglalta helyét. Felbúgott az első motor. Szerszám csörömpölés vegyült a zajba. Megkezdődött a mindennapi munka, Ambrus Feri első munkanapja.

- Jani! - szólt az öreg. - Elmegyünk a szárítókhoz, nem folyik le a kondenz víz. Le kell engedni.

- Mind a hárman megyünk? - kérdezett vissza a mosolygósképű férfi, aki szintén segédmunkás volt.

Feri kezébe kulcsokat, fogókat nyomtak, ha szerelni kell, kéznél legyen. Neki kellett hozni, régi melós szokás, a szakember szerel, a segédmunkás cipel. Az öreg csak egy kulcsot fogott a balkezeiben és elindultak. A műhely ajtóra felírták krétával, hol találhatók.

- Mégis tudják, hol szunyálunk - jegyezte meg az öreg.

A szárítókban nagy volt a hőség. Ventilátorok nyomták az óriási helyiségekben a meleg levegőt, ahol a bőröket szárították.

- Be kell bújni a motorok alá - mondta az öreg.

- Úgy látszik valamelyik csap eldugult.

Bemásztak. Feri figyelte hogyan dolgoznak. Ő csak a kért szerszámokat adta oda. Ez biztonságérzettel töltötte el. A munkát negyedóra alatt elvégezték, a víz lassan folyni kezdett.

- Sok van benne - mondta az öreg. - Kell legalább egy óra még kifolyik.

- Itt meg is várhatjuk - mondta a mosolygósképű. Kibírható a meleg. Kint úgy is hideg van.

Leültek a csövekre, a szerszámokra. Figyelték a víz folyását.

- A bátyjával lakik együtt? - kérdezte az öreg.

- Igen.

- Albérlet?

- Albérlet, de elviselhető. Nincs okunk panaszra.

- Mennyit fizetnek? - kérdezte a mosolygósképű.

- Ketten háromszázat.

- Hát az nem sok.

- Messzi van?

- Nem. A nyolcadik kerületben.

Hallgattak egy darabig. A víz vékony sugárban, lassan folyt.

- Gyenge a gőznyomás - mondta az öreg. - Pedig a Jozsó fűti a kazánt.

- Nem vizsgázott fűtő az - mondta a mosolygósképű.

- A lapát nyeléhez nem is kell vizsga! - szögezte le Feri.

- Igaz, nekem csak egy van.

- Csak egy? - csodálkozott Feri.

- Apám nem járatott. Már az elsőben teli volt az értesítőm karókkal. Azt mondta az apám, ne rontsam ott a levegőt, meg minek koptatom a ruhámat. Inkább menjek és vigyázzak a tehénre, az legalább több hasznot hoz. Így volt ez nálunk Szabolcsban.

- És csak a „legelő-iskolába” jártál? - kérdezte az öreg. - Tavasztól őszig.

- Csak egy osztályt jártál? - ezen elgondolkozott Feri és ettől kezdve a mosolygóképű fiút csak Egyosztályosnak nevezték.

Ahogy visszatértek a műhelybe a berregő megszólalt. - Reggeli!!! - kiabálták többen is egyszerre.

Újból csoportokba verődtek az emberek. Padok tetejére ültek. Kezet mostak, volt, aki csak rongydarabba törölte meg a kezét. Újságpapírba csomagolt reggelijét kibontotta. Amíg evett az újságot olvasta. Mások a térdükre rakták táskájukat, onnan falatoztak.

A reggeli az első megpihenés időpontja volt. Ekkorra már mindenki belerázódott a munkába. Megindultak a beszélgetések. Legtöbben a tegnapi mozira, vagy az esti tévére emlékeztek, ez volt a beszédtema.

Aztán a délelőtt is eltelt. Feri észre sem vette az idő múlását. Elfoglalta gondolatait a munka, melyet rábíztak.

Egy olajszivattyút kellett szétszedni, tömíteni, meg összerakni. Egyedül csinálta, néha az öreg segített neki.

Aztán felszerelték. Az Egyosztályos indította a motort. Izgalom fogta el. Jól működött, fellélegzett. Mindent jól csinált. Az öreg csak annyit mondott:

- Jól van fiú! - és elégedetten mosolygott.

*

A fürdőben találkoztak újból. A férfi sztriptíz itt mindennapos volt. Ferinek ez nem volt új, de emlékezett a zavart mozgásokra, a földre szegezett tekintetekre, amikor a bányában jó maga is szembe került a többiekkel. A zavartság ma már elmúlt és a természetes, természetes lett.

Megfürdött. Nyugodtan felöltözött. Bezárta a szekrényt és lassan megindult a porta felé. A portás megmotozta és kilépett az utcára.

Nagyot szippantott a bőrszagú levegőből. Az orra még nem szokott hozzá, de érezte, hogy a tüdeje duplájára dagad. Jóleső érzés volt ez. Belülről valami feszítette. A nehezén túl van. Az első lépés mindig a legnehezebb, de nélküle nincs második.

A hármas villamos lassan dőcögött vele. Egy óra is eltelt, amíg hazaért.

- Nem veszélyes munka ez. Csőszerelés, nem is olyan rossz foglalkozás. Majd meglátom, mit lehet csinálni. Jó volna kitanulni. Majd mindent megfigyelek. Elmegyek csőszerelőnek, mondjuk a gázművekhez, vagy az építőiparhoz. - Ha ügyeskedek, itt lehet valami értelmeset csinálni.

6

Három hét telt el. Feri úgy érezte nem nehéz a munka. - Kibírható! - ahogyan ő fogalmazta.

A kezén látszott csak meg, hogy vassal dolgozik. Rozsdás vagy olajos volt. Nem tudta lemosni, de ez nem zavarta.

Megszerette a munkáját. Egyre többször vetődött fel benne a gondolat - ezt a szakmát ki kell tanulni. Úgy könnyebben boldogul az ember.

Mindent megfigyelt, kérdezett, az öreg nem haragudott ezért.

Az élet nemcsak a gyár volt. A külső világ, a város, hatalmas házaival mégis más. Az embereket megnézte az utcán.

A nők csinosak, Feri utánuk bámult.

A legtöbb időt a bátyjával töltötte. Mozi, egy presszó, néha egy érdekes kiállítás volt a szórakozásuk. A mozi különösen lázba hozta őket. Ha nem kaptak jegyet, csak akkor ültek be valamelyik presszóba. Néha megcsömörlöttek a levegőtől, amely ezeket a presszókat megtöltötte.

Ilyenkor céltalanul, vég nélkül járták az utcákat. Mindig gyalog. A gyaloglás kifárasztotta őket. Otthon nyugodt, mély álomba merültek.

Vasárnaponként talponállókban ebédeltek. Bablevest és paprikás krumplit, mert az olcsó és laktató volt.

Később kinőtték a „baleves csárdákat”. Olcsó kifőzdékben ettek. Itt már nem kellett sorba állni. Az asztalukhoz hozták az ebédet. Az utcára lépve olajszagú volt a ruhájuk. Otthon a fogason függve megtöltötte az egész szobát.

Már jó ideje dolgozott, belerázódott a munkába. Sokan ismerték. Szerette is a munkáját, bíztak benne. Már önállóan szerelt.

A szivattyúhoz nagyon értett. „Szivattyú-specialistának” nevezte magát.

A művezetőjük katona viselt ember volt, szerette a katonás rendet, katonásan intézkedett és katonás hangnemben beszélt mindenkivel. A melósok ezért nem szerették.

- Nem kiképzőtábor ez! - mondták.

- Parancsolgasson otthon a feleségének!

- Állítsa azt vigyázzba, de ne engem!

Ilyenkor dührohamot kapott, mindenfélét kiabált, az emberek elhúzódtak tőle. Ha jött, már messziről jelezték:

- Fedezékbe, jön az őrmester!

Az öreg csőszerelő munka nélkül volt. Sétálgatott az udvaron, figyelte a vezetékeket. Most minden rendben ment. - A csőszerelőkkel nincs semmi baj! - mondták az emberek.

Vállán csőfogó kulccsal, lassan baktatott keresztül az udvaron, az egyik lábára sántítva.

- Janibá! - kiabáltak utána. Az öreg megállt.

- A nagyműhelyben eltört a melegvízvezeték, segítsen már!

Mások most azt kérdezték, ha szabályosan akarnának eljárni, és az őrmester szerint is így kell, - Van megrendelőlap a munkára?

Nem kérdezett semmit, ment és megcsinálta. A munka nem volt egyszerű, sokáig tartott. A műhelyben nem tudták hol van.

- Már elég régen elment - válaszolták az őrmester kérdésére.

- Azt hiszi, lehet itt csellengeni, csak úgy, össze-vissza? - tört rá az őrmester, amikor előkerült.

- Szereltem a nagyműhelyben.

- A nagyműhelyre nem volt munkalap!

- Sürgős munka akadt - válaszolta az öreg.

- Sürgős? - kérdezte az őrmester egy kissé emelt hangon és látszott rajta, kibillent egyensúlyából.

- Győződjön meg róla, ha nem hiszi el.

- Sétálgatott maga drága barátom, sétálgatott - hadonászott a kezével.

Az öreg a munkapadnak támaszkodott, kezét a padon fekvő szerszámon nyugtatta.

- Már régóta figyelem magát. Nekem azt mondták maga jó szakember, és a legrendesebb, de úgy látom tévedtek - kiabált továbbra is.

Az öreg merészen a szemébe nézett és nagyot nyelt.

- Nem azért tartjuk magát ... - kakaskodott, de már nem volt ideje befejezni a mondatát, az öreg felemelte a padon heverő szerszámok közül egyet és féktelen dühében ütni akart, de az Egyosztályos lefogta a kezét.

Az őrmester olyan szabályos hátraarcot csinált, hogy bármely katonának a becsületére vált volna. Elfutott és három napig nem is látták a gyárban.

A szakszervezeti bizottság és a gyár vezetősége foglalkozott az üggyel. Heteken keresztül emberien beszélt, de az irodájából nagyon ritkán jött ki, és ha valakitől kért valamit, becézve mondta a nevét.

7

Szakszervezeti gyűlésen Ambrus Ferire szavaztak. Ő lett a karbantartóknál a bizalmi.

- Ambrus elvtárs munkájával kiérdemelte ezt a kitüntető feladatot - mondta a szakszervezeti titkárnő. A többiek nagy tapssal fogadták.

A javaslatnál arra gondoltak, értelmes, szeretik az emberek. Igaz fiatal, de van szava a többiek előtt. Néha jár a szája, de kell, aki megmondja, mi fáj.

Feri elfogadta és akinek csak tudott segített. Két hónap után már egyéb dolgokban is hozzá fordultak. Ő volt a gondos családfő, aki törődik a „gyerekek” bajával.

A gyár kapujában, ha olyan emberrel találkozott a gyáriak közül, akinek valamilyen ügyét elintézte, mindig így fogadták:

- Gyere be a sarokra, egy pohárra.
- Nem lehet pajtás - tiltakozott szerényen.
- Egy pohárral csak megihatsz? Bólogatott a fejével.
- Eggyel meg, de csak eggyel! - intette társát és önmagát is óvatosságra.

Az egy pohárból rendszerint kettő, vagy kétszerkettő lett, és amitől félt, most újból bekövetkezett. Rendszeresen bejárt a Csillaghoz, meg a Piros Hetesbe.

Latinból elhúzták, de tudta, hogy a „sacro sanctum” szentélyt jelent. Számára az italbolt jelentette a szentélyt, ahol a kisfröccs volt az úrvacsora része.

Egy fizetési napon történt. Munka után Tóth Lacival, meg Sós Pistával a Csokonai utcában mentek, a Piros Hetesbe.

Két liter után megkérdezte:

- Szerettek fiúk?
- Hát persze!

Megveregette Sós Pista vállát.

- Te rendes gyerek vagy, téged szeretlek - belekapaszkodott Tóth kabátjába. -
Nélkületek ez a világ nem érne semmit!

- Hármas ikrekké nőttünk össze.

- Tudod pajtás, nektek megmondhatom, nem így gondoltam én ezt az egészet.
Dolgozom, de egyedül vagyok. Ha kijöttök a gyárból már megfagy az arcom, nem
tudok semminek örülni. Egyedül élek.

- A bátyád hol van?

- Hol van? Nem tudom, az utóbbi időben nincs otthon, csak este. Akkor pedig én
mindig alszom.

Szemében keserűség bujkált, a száját vonallá húzta össze. Elszántan nézte a poharat,
benne a színtelen folyadékot, amely az egyetlen vigasza volt.

Józanul azon gondolkozott, mit érdemes csinálni. Dolgozik, nemsokára szakmája lesz.

- Jól keresek majd, de ez nem minden az életből. Boldog vagyok? Nem! Már hónapok
óta bujkál valami szorongató érzés bennem, csak nem tudok szabadulni tőle.

Csak az ital oldotta fel.

Kicsit szédült, meg kellett kapaszkodnia a hordó szélébe.

- Ki kell eresztetni, sok a felesleg.

- Menjél csak.

- Persze, ha tudnék.

- Vezesd már ki!

Tóth Laci megfogta a karját. Látszólag megkönnyebbülve jöttek vissza.

- Majdnem rám húzta a vizet - mondta Feri és visszaült a hordóra.

Fanyar arccal kortyolták a bort.

- Ismered a Frányit?

- A lakatost?

- Azt.

- Ismerem.
- Tudod mi az?
- Nem.
- Homoszexuális!
- Az mi?
- Buzi.
- Honnan tudod?
- A múltkor megkérdezte, nincs szükséged pénzre, látom pénzzavarba vagy?!
- Adott pénzt?
- Nem! Azt mondta, délután eljössz hozzám, ott odaadom. Nálam most, nincs annyi.
- Honnan tudod, hogy homosex ...? - kérdezte Tóth Laci és a csuklástól előre billent a feje.
- Onnan, hogy amikor felmáshztam a létrára felcsavarozni a csövet, alámnyúlt. Azt hittem játszik csak. - Jó borom van, iszunk pajtás délután - mondta és megint

alámnyúlt. Dühös lettem. - Fogdosd a tiedet, ne az enyémmel játssz! - Azt hittem lekeverek neki egyet.

- A fene egye meg a csibészt!

- Összeszidtam én is. Másnap azért behozta a pénzt. - Ne szólj a tegnapiról senkinek - kért.

- Hány óra Feri? - kérdezte váratlanul Sós Pista.

- Hét óra!

- Hét előtt sohasem tudok hazaérni - mondta Sós és csóválta a fejét.

- Majd ad neked az asszony!

- Minden este úgy fogad: - Hol voltál te részeg disznó?

Az ágyban elhúzódik tőlem. - Az ember rád néz, még az étvágya is elmegy! - pedig nem is vagyok részeg.

- Csak nem vagy egy festői látvány.

- Elveszett ember vagy öregem! - legyintett Tóth Laci.

- Akkor jó lesz ha sietsz, mert lekésed a tévé-macit. Nevettek, Sós Pista kézbe fogta táskáját, megindult kifelé.

- Holnap találkozunk.

- Nem akarsz a javulás útjára lépni? - kérdezte Feri.

- Erre a kis időre? Nem érdemes! - válaszolta Sós és kilépett az utcára, az ajtó hangos csattanással csukódott be mögötte. Feri gondolkozva nézett maga elé.

- Szívesen cserélnék a Sóssal - mondta.

- Miért?

- Ő most hazamegy. Tudod te mi az, hogy haza? Otthon?

- Egy szoba. Fűtetlen, hideg börtön.

- Nekünk az, de a Sósnak mégis más.

- Miért más? Azért, mert bevan fűtve, kész a vacsora?

- Nem.
 - Akkor miért? Ezért te is megnősülhetsz.
 - Megette a fene az olyan házasságot, ahol a melegsoba meg a vacsora a fontos.
 - Akkor mi a lényeg?
 - Az ember, akivel együtt élünk, szóval tartozni kell valakihez.
 - Jobb egyedül.
 - Csak úgy érzed. Ide menekülsz te is bátorításért, velem együtt.
 - A Sós minek jön ide?
 - Mert hülye! Nem jön rá, hogy otthon jobb lenne. Valahol elszúrták, és most így akarják elfelejteni.
 - Az ő dolga! Iszol még?
 - Mára elég!
 - Akkor menjünk haza?
 - Azt hiszem jobb lesz, mert ha még sokáig itt maradunk, elsírjuk magunkat.
- Feri lemászott a hordóról. Az ajtóban az Egyosztályos állt.
- Te sem tudtál, jobbkor jönni?
 - Éreztem, hogy itt vagytok - mondta és mosolyba futott az arca.
 - De mi megyünk. Bevettük a fejadagot.
 - A kedvemért azért még isztok?
 - Nem!
 - Ferinek különben is randevúja van - jelentette ki Tóth Laci.
 - Te kíséred el?
 - Jaj de hülye vagy!
 - Velem van randevúja - mondta Feri. - Közös program. Gyónni megyünk a székesegyházba!

- Ostyát akartok zabálni?
- Így is nevezheted.
- Milyen, szőke?
- Barna, nagy mellekkel.
- Ígyunk a barna egészségére!

Megittak még egy litert, Ferit a villamosig vezették. A kalauznak felkiabáltak:

- Tegye le a végállomáson!

Nem tudta, hogy került haza. Reggel az ágyban ébredt. Szomjas volt. Kibotorkált a konyhába és megivott vagy fél liter vizet. A szobában megkérdezte a bátyját:

- Milyen nap van ma?
- Péntek.
- Holnap haza utazom - mondta.

A hatvani vonat késve indult. Nyugtalanul sétálgatott a pályaudvar peronján. Nézelődött és arra gondolt jó lenne egy lánnyal megismerkedni. Megfigyelte, hogy ilyenkor legtöbbször nem sikerült. Csak akkor, amikor nem is számított rá.

A vonat csak Gödöllőn állt meg. Egy vasutas, meg egy öreg néni ült a fülkében. Feri nézelődött egy darabig, aztán elálmosodott.

Hatvanban ébredt fel. A csatlakozásra várni kellett harminc percet. Addig a restiben megivott egy kisfröccsöt. Aztán felült a vonatra. Később nagy bőrönddel egy öreg ősz hajú bácsi szállt fel. Feri segítette feltenni a bőröndöt a csomagtartóba.

Szótlanul ültek egymással szemben. Az öreg szólalt meg először:

- Soká indul? - kérdezte lassú beszéddel.
- Három perc múlva - nézett az órájára Feri.
- Messzire?

- Nem, csak Tarjánig.

- Én is oda.

Aztán megint hallgattak. Közben a vonat elindult. Az öreg apró, mélyen ülő szemeivel Feri arcát fürkészte.

- Ott lakik? - kérdezte.

- Igen, ott.

- Hazafelé?

- Hétfőn már jövök vissza.

- Pesten dolgozik?

- Ott.

- Az unokám is. Mondtam neki, ne menjen el, van itt munka, de nem lehetett vele beszélni - mondta az öreg és tovább beszélt. - Lehet itt dolgozni, sok az új üzem, meg a bánya is itt van még. Azt mondják, állítólag becsukják őket. Nem éri meg kihozni a szenet, de addig is eltelik egy-két év.

Rágyújtott egy cigarettára, Feri is megkínálta.

- Pedig nem rossz szén az. Én a Ménkes aknánál dolgoztam. Onnan is mentem nyugdíjba. Tudom, hogy mi volt ott. Hordtuk mi a szenet rendületlenül, kellett az.

Szívott a cigarettából, a füst betöltötte teljesen a fülkét.

- A fiatalok már nem vágynak oda. Azoknak a város kell, a szórakozás.

Hegyek között futott a vonat, egyenletes pöfékeléssel.

- Igen, csak a város vonzza a fiatalokat - mondta Feri.

- Pedig ez is város! - folytatta az öreg. - Nézze meg mennyire építkeznek, teljesen feltúrnak mindent. Ha így megy sokáig, ki sem igazodom már. Régen a Lőwy előtt volt egy tér. Fiatal koromban én is ott álltam a többiekkel. Nézelődtem, munkát kerestem - szünetet tartott, leverte a hamut a cigarettáról. - Emlékszem - folytatta - tizenkilencben ott kiáltották ki a Tanácsköztársaságot. Akkor lehettem olyan tizenhárom-tizennégy éves kölkök. Bizony régen volt.

Mélyet sóhajtott, csak a kerekek csattogása törte meg a csendet.

- Aztán meg negyvennégyben - szünetet tartott, kereste az emlékeket - úgy decemberben, igen akkor, mert hó volt, ott végezték ki a karancslejtősi bányász ellenállás négy résztvevőjét.

- Nem a főtéren - mondta Feri. - A csendőrlaktanya udvarán.

- Igen, valóban. Mi mindent megért ez a város - mondta az öreg csendesen és a sóhaj valahonnan nagyon mélyről szakadt fel belőle.

A vonat csattogva futott keresztül a váltókon. Nem beszéltek, nézték az elfutó házakat, a távolban lassan mozgó hegyeket.

- Apám mesélt azokról az időkről - mondta Feri. - Nehéz napok voltak.

- Emberi helytállással.

- Igen, így volt!

Megint hallgattak hosszan.

A vonat befutott az állomásra. Levették a csomagokat. Feri segített a leszállásnál. Átvergődtek a tömegben. Lent a téren búcsúztak el egymástól.

8

Hat előtt tíz perccel érkezett a gyárba. Futott az öltözőig. A kék munkaskabátot a lépcsőházban gombolta be. A berregő hangjával egy időben lépett a műhelybe.

- Sportolunk szakfikám? - kérdezte valaki.
- Igen, reggeli edzés! - válaszolta közömbösen.
- Akkor fusson vagy két kört még - indítványozta egy hang.
- Sportszívem van, nem lehet - mondta Feri.
- Adj Isten Feri úr! Felébredtünk? - kérdezte Miklós bácsi a kovács és tovább babrált a tűznél. - Kevesebb időt kell a lányoknál tölteni - folytatta.
- Nincs rá mértékegység.
- Érezni kell.
- Mást érez olyankor az ember.

Ezen nevettek, hangosan és hosszan.

- Ne bántsa azt a gyereket Miklósba - kelt védelmére az öreg szerelő.
- Maga is volt fiatal - mondta Süle.
- Régen volt az pajtás - válaszolta és széles mozdulattal legyintett.
- Szívesen futna a víztornytól, minden reggel, csak fiatal lenne.
- Azt meghiszem! Egész éjjel kertészkednék, egyik melegágyból a másikba mennék - mondta és hangosan nevetett.
- Aztán az ismert zörejek felerősödtek. A gépek egymás után indultak be. Ferivel menetet vágattak vékonyabb csövekre. Az olajtól fekete lett a tenyere. A cső vége forró volt a menetvágótól. Megégette a kezét. Süle rászólt:
- Nem tetszik?
- Neked sem tetszene.
- Forró volt?

- Meghiszem.

- Mindenholnan elkapod a kezed? - kérdezte kaján nevetéssel.

- Eredj a fenébe!

Fájdalmában a szája szélét rágta. Tovább forgatta a menetvágót - Mit gondolsz Tyereskova is megijedt amikor fellőtték? - kérdezte egy kis idő után Süle.

- Ki tudja? - mondta Feri. - Te beleültél volna az úrhajóba?

- Elég nekem itt a földön „röpködni” - és kezével körbe mutatott a műhelyben.

- Mert nem akarsz nagy dolgokat művelni, mi?

- Nem elég, ha jól összeszerelem ezt? - kérdezte.

- Ebben igazad van - mondta Feri és valóban úgy érezte, Sülének igaza van. - Nem alkothat mindenki nagyot. Az egyszerű kétkezi munkától kell épülni mindenkinek. Aztán arra gondolt, Süle is, meg ő is ilyen munkás.

Reggelineél szólt az öreg szerelő, hogy Feri menjen az őrmesterhez. Beszélni akar vele.

- Mérges? - kérdezte Feri.

- Nem! - mondta az öreg és enni kezdett.

Miért hívhat? Mit akar? - erre gondolt, amíg az irodáig ért. Az őrmester az ablaknál támaszkodott, Feri kopogott.

- Tessék!

- Ambrus szaki nem tudja miért hívtam? - kezdte a beszélgetést.

- Fogalmam sincs - mondta Feri és végignézett az őrmesteren.

- Nincs semmi baj, nem kell megijedni!

- Úgy nézek ki?

- Nem. Terveim vannak magával.

- ... ?!

- Ugye furcsának találja, amit mondtam?

- Csak meglep - válaszolta Feri és hirtelen nem tudta elképzelni, hogy ennek az embernek tervei is vannak.
- Áthelyezem magát holnaptól kezdve az általános lakatosokhoz - mondta és végignézett Ferin.
- A lakatosokhoz? - kérdezte és arra gondolt, hogy ott csak emelgetés van. Úgy is hívják ezeket, hogy „samubrigád”! a kalapácsról.
- Igen.
- De mi lesz a csőszerelőknél?
- Azt is megoldjuk.
- Már jó pár hónapja csinálom, aztán meg két év gyakorlat után szakvizsgát tehetnék - érvelt Feri.
- Ez igaz, de itt most nagyobb szükség van magára mondta.
- De a csőszerelő szakma jobb, keresettebb – vitatkozott Feri.
- Egy jó lakatos is megkeresi a pénzét.
- Csak nem mindegy milyen munkával.
- Ebben igaza van! Ott megtanulhat hegeszteni is - ajánlotta az őrmester.
- Hegeszteni? - kérdezte Feri és egy kicsit elgondolkozott.
- Igen.
- Nem rossz - mondta.
- Egy hegesztő is jól keres.
- Pár éves gyakorlattal - tette hozzá Feri.
- Ha akarja, fél év múlva hegesztő lehet. Az iskola hat hét, semmi az egész - mondta az őrmester. Aztán egy kis szünet következett a beszélgetésben.
- Vállalom! - kiáltott fel Feri.
- Rendben van - mondta az őrmester és kezet fogtak.

Feri kijött az irodából és arra gondolt: hegeszteni tökéletesen megtanul fél év alatt.
Hamarabb lesz szakmája!

Vidám arccal ért vissza. A többiek csodálkozva fogadták.

- Mi történt?

- Semmi.

- Akkor miért vagy ilyen jókedvű?

- Csak nem jutalmat kaptál? - kérdezte Süle.

- Nem.

- Nyögd már ki, mi a fene történt veled?

- Megkérte a kezemet az őrmester - mondta Feri.

-Hülye ...

- Elment az esze! - legyintett az Egyosztályos.

- Holnaptól kezdve áttettek a „samu-brigádba.”

- Micsoda? - kérdezték hirtelen többen is egyszerre.

- A „samu-brigádba”? - csodálkozott Süle.

- Igen. Miért olyan hihetetlen ez?

- Elvállaltad?

- El!

- Tényleg elment az esze!

- Semmi értelmes meló nincs ott - mondta az öreg szerelő.

- Hó-rukk munka - tette hozzá az Egyosztályos.

- Emelgethetsz.

- Megtanulok hegeszteni! - mondta Feri.

- Hegeszteni?

- Persze. Az gyorsabb és jobb. Fél év alatt szakmám lehet.
- Mit érsz vele? Annyi hegesztő van itt, mint a szemét.
- Miért baj az?
- Nincs állandó hegesztés.
- Nekem a szakma a fontos - vitatkozott Feri és úgy érezte, hogy jól döntött.
- Ha csak ezt akarsz, csináld!
- Balek vagy, beugrasztott az őrmester.
- Oda mindig nehezen kapnak embert. Ez meg csak úgy odamegy.
- Ne törődj vele, én megszerzem a vizsgát - mondta Feri.
- Lesz róla egy papírod és kitörülheted vele a ...
- Ha meglesz, elmegyek máshová - tette hozzá.
- Te tudod.
- Mi jót akartunk.
- Aztán ne bennünket okolj!

Nem szegték kedvét a többiek, ezért a döntésért. Jó kedvű volt délután is, amikor úgy három óra körül a Visegrádi utcánál egy ismerős lányt pillantott meg, amint átszaladt az úton.

- Erzsi! - kiáltotta.

A lány visszafordult.

- Feri! - mondta csodálkozva a nevét.

- Hogy kerülsz ide?

- Ezt kérdezem én is.

- Micsoda véletlen!

- Nem véletlen, erre járok mindennap - mondta lány.

- Akkor találkoznunk kellett volna már.

- Nem tudtalak értesíteni a címváltozásról. Leszereltél? - Igen.

- Régen?

- Még februárban.

- Dolgozol?

- Dolgozom.

- Hol?

- Újpesten.

- Én is ott. A Chinoin Gyógyszergyárban.

- Egy bőrgyárban.

- Nincs bűdös?

- Megszokja az ember.

- A Chinoin is bűdös.

- Most hol laksz?
- Itt a Fürst Sándor utcában.
- Hol van az?
- Ahol a Duna mozi. Majdnem szembe a mozival - magyarázta a lány.
- A bátyám keresett ott, ahol laktál.
- Tudom, meg is talált.
- Mondta, majd írsz.
- Közben elköltöztem. Nyolcan laktunk egy szobában, nagyon zsúfolt volt.
- Most jó helyed van? - kérdezte Feri és nézte a lányt. Nem tudott betelni látványával, hisz olyan régen látta.
- Nem panaszkodom.
- Öreg néni?
- Nem! Fiatal, elvált asszony, van egy tíz éves kislánya.
- Sietsz?
- Ötrel mondtam, hogy haza megyek.

A Duplába ültek le. Zsúfolt volt, alig találtak helyet. Feri rendelt, aztán nézte a lányt. Erzsi zavarba jött a tekintetétől, lesütötte a szemét, elpirult. Ferinek tetszett a lány zavartsága.

- Már régen akartam veled találkozni, de valahogy elmaradt.
- Ha nagyon akartál, miért nem kerestél?
- Voltam ott, ahol laktál, de nem tudták hová költöztél.
- Pedig nem lehet elveszni, csak úgy egyszerűen.

Nagyot szívott a cigarettából, a lány is nézte Ferit, a szemük találkozott.

Talán egy óránál is tovább ültek itt és beszélgettek. Felidéztek a régi emlékeket, gyerekkorukban együtt jártak iskolába, a központiba. Aztán, amikor onnan kikerültek, ment mindenki a maga útján. Már négy éve nem látták egymást.

Valahogy, most olyan jó volt, újból találkozni.

Feri hazakísérte a lányt.

- Na én itt lakom.

- A földszinten?

- Nem. Első emelet. Az a nagy ablak, ott!

- Szevasz! - Feri kezét nyújtott. - Holnap megvárlak négykor, itt a mozinál. Ráérsz?

- Igen.

- Majd ... Siess!

- Jó! - kiáltott vissza Erzsi és felfutott a lépcsőn. Az ajtó hangosan vágódott be utána. Feri csak nézett tágra nyílt szemmel. Nem tudott elindulni. Mikor felnézett az ablakra, úgy tűnt, mintha a függöny megmozdult volna.

A megállótól hazáig futott. A gyomrában valami súlyosat érzett, valamilyen szorítást, de ez a szorítás most kellemes volt.

9

Feri délutánonként a technikumba járt előadásokat hallgatni.

- Nehéz a tanulás? - kérdezte az Egyosztályos.
- Egyáltalán nem.
- Nekem egy kicsit. Úgy érzem, köből van a fejem, nem lehet beleverni semmit.
- Menni fog az, csak figyelj!

A gyakorlás még nehezebb volt Feri számára. Az Egyosztályost segítették. Valami külön engedéllyel tanult az általánosban „gyorsítottan”, ahogy ő mondta. Hegesztésből is vizsgázik. Neki persze nem engedélyezték az iskolát, ezért össze is vezett az őrmesterrel, meg a személyzetissel.

Aztán segített magán, ahogy tudott. Az iskolában meg engedték, hogy magánúton járjon.

Az újítási részlegnél dolgozott Jakab Sanyi. Ott hegesztett az udvaron. Egyik ebédszünetben odament hozzá.

- Kérni szeretnék tőled.
- Tessék! - felhajtotta a védőszemüveg sötét fedelét. - Kicsit nehéz, amit kérni akarok, de ... - Nyögd már ki!
- Taníts meg hegeszteni! - mondta. Jakab ránézett, lehajtotta a szemüvegét és tovább hegesztett. A láng erős sziszegéssel égett. A felpattanó szikrák nagyot ugrottak.
- Rendben van, de mikor?
- Amikor neked megfelel.
- Gyere ide ebédszünetben.
- Jó.
- Ha akarod, most is maradhatsz - mondta. Feri leguggolt Jakab mellé.
- Ne néz bele, bent van egy szemüveg, hozd ki!

A szemüvegen keresztül érdekesen lehetett látni az olvadó vasat.

- Figyeld amit csinállok, majd mondom is.

Feri a felizzított vasat nézte.

- Ezt a két vasat kell összehegeszteni. Úgy kezdjük, hogy jól felmelegítjük mind a két végét, látod?

- Igen.

- Lassan a pálcáról leolvasztunk egy kis anyagot és odaragasztjuk.

- A másik felére is?

- Perzse. Összekötjük, de arra kell vigyázni, hogy jól tömörítsd az anyagot, különben hólyagos lesz.

- Törik?

- Könnyebben.

Figyelte a pisztoly mozgását. Az anyag egyenletesen rakódott. A vas engedett Jakab akaratának.

*

Másnap délben az ebédszünetben Jakab Sanyi már várta Ferit. Beszédes kedvében volt, különben hallgatag embernek ismerték. Feri a palackokra erősített nyomásmérőt nézegette.

- Ismered?

- Nem.

- A hegesztést?

- Nagyjából. Tudom, van két tartály, benne oxigén, meg gáz. A kettőnek a keveréke ég, magas hőt fejleszt.

- Hát ez nem sok, de az alapja benne van.

- Tanultam kémiát.

- Gímiben? - kérdezte Jakab tovább.

- Ott.
- Jártam én is - mondta.
- Érettségiztél?
- Nem.
- Miért?
- Kimaradtam - folytatta Jakab Sanyi.
- Nem bírtad?
- Á ... - legyintett. - Nő miatt.
- Szerelmes lettél?
- Diákszerelem.
- Nem is folytatod?
- Estin, majd egyszer!
- Én is mindig halasztom - vallotta be Feri.
- Te is így jártál?
- Aha, de nem nő.
- Más valami?
- Hanyagság. Húztak is, ismételni kellett volna. Gondoltam, minek? Anélkül is lehet dolgozni - mondta Feri.

Aztán nem beszéltek, csak Jakab Sanyi szólalt meg később:

- Nyisd meg a palackokat! - mondta halkan. Feri ügyet lenül csavarta a tartály elzáró csapját.
- Ne félj tőle! - mondta Jakab.
- Nem félek...
- Miért húzódsz el?
- Láttam egyszer egy oktató filmet a Híradóban. A végén felrobban egy palack.

- Ezért félsz?

- Ezért.

- Így nem veszélyes, csak olajos kézzel - mondta és meggyújtotta a lángot. Magyarázott Ferinek.

- A vaspálcák különböző vastagságúak. Attól függ, mit kell hegeszteni.

- A lángnak milyen a hőfoka?

- Több ezer. A mag előtt háromezer kétszáz.

Feri figyelt. Így kellett ellopni a gyakorlatot. Titokban. Most mégis nyugalom vett rajta erőt. Jakab a kezébe adta a hegesztőpisztolyt. Nem is gondolta, hogy ilyen könnyen megy. Az anyag engedelmeskedett akaratának.

- Megy ez! - kiáltott fel.

- Jó kezed van! - mondta Jakab Sanyi.

*

Egy pénteki napon, munka után volt a vizsga. A technikum udvarán várakoztak a tanárra, meg a vizsgáztatókra.

- Csak átmenjek, egy olyan megfelelttel. Elég az! - mondta önmagának.

Az Egyosztályos előtte vizsgázott. Izgult szegény.

- Ne félj pajtás, menni fog! - nyugtatta Feri.

- Csak ne kérdezzenek tőlem semmit, úgysem tudok mit felelni.

- Mit akarsz csinálni? - kérdezte Feri.

- Hegeszteni. Mondják azt, itt van ez, hegessze ahhoz és kész! Ott nincs rizikó. Az ember tudja, vagy nem!

- Ebben igazad van.

Egyosztályosnak egy vízszintes élvarratot kellett csinálni. Nyugodtan fogta a pisztolyt a kezében, nem zavartatta magát. A nyugalom átszállt Ferire is.

A kérdések nem voltak nehezek, de a gyakorlati feladat már igen.

- Csináljon egy függőleges sarokvarratot.

Nyugalmat erőltetett magára. - Nyugi pajtás, menni fog ez! Gondolkozz és csak aztán cselekedj! - mondta önmagának és a két vasat derékszögbe állította. - Felülről nem szabad kezdeni, csak alulról, különben megfolyik. Úgy borzalmasan ronda.

Odaállt a vashoz, a szemüveget ráhúzta a szemére, sötét fedele még nyitva volt. Meggyújtotta a gázt. - Vedd a lángot kisebbre, nem melegít akkor eléggé.

Leguggolt, lehajtotta a szemüveg fedelét. Egyenletesen melegítette az anyagot, majd a pálcával oda cseppentett. Lassan dolgozott. - Jól húzd szét, vigyázz a tömítésre. Ha lehet, sarkosra csináld!

Apró kis fodrokkal összeállt az anyag. - Jónak kell lenni, ha ez nem hegesztés ezeknek, akkor többé nem csinálom - gondolta. Elégedett volt, úgy érezte jól sikerült.

Felállt, eloltotta a lángot. Felhajtotta a szemüvegét és megdörzsölte a szemét.

- Kész? - kérdezte valaki.

- Igen.

Félreállt, most már nincs ott semmi keresnivalója. Nem is nézett oda, nem volt kíváncsi az arcokra, majd az eredményhirdetésnél.

Még egy órát kellett várni, amíg befejezték a vizsgáztatást. Elsőnek olvasták a nevét.

- Ambrus Ferenc.

- Igen.

- A mai hegesztő vizsgát egyedül ő tette le jeles eredménnyel. Gratulálunk és további munkájához sok sikert kívánunk.

Egy könyvet nyomtak még a kezébe, valamilyen szakkönyv félét, a címére nem emlékezett. Kissé szédült.

Egyosztályos közepesre vizsgázott.

- Nehéz szülés volt! - mondta.

- Fő az, hogy sikerült!

- Megünnepeljük?

- Mit iszol?

- Mindegy, csak szesz legyen! - mondta Feri és úgy érezte soha nem töltötte el még ilyen nyugodt érzés.

10

Fotó internet

Ferit már várta Erzsi a Margit híd pesti hídfőjénél. Most ő késett öt percet.

- Visszaadtad a kölcsönt?
- Ne haragudj, de a vizsga ...
- Megbuktál?
- Talán rá van írva az arcomra?
- Nem, de olyan bánatos képet vágasz.
- Sikerült! JELES! Csupa nagybetűvel.
- Most mit csinálunk?
- Nem tudom.
- Nincs otthon senki. Kimentek Csillaghegyre. Lehet, hogy nem is jönnek haza ma - mondta Erzsi.

- Felmegyünk?

- Gyere - mondta a lány. Feri arra gondolt, most kell dönteni ... mindenről!

A szobában meleg volt, a nyitott ablak sem mérsékelte a hőséget. A nyári est forrósága összeállt, mint a kő. Ránehezedett az ember tüdejére.

Félszegen érezték így magukat, ebben a lakásban. A borból, amit a sikeres vizsga megünneplésére hoztak, Feri nagyot húzott.

- Van szakmád, boldog vagy?

- Persze.

- Csak így mondod?

- Hogy mondjam?

- Hiányzik a lelkesedésed.

- A szakma az csak egy lépés. Mit ér a tengerész, ha nincs hajója? Nem sokat, szárazföldi patkánynak nevezik csak. Majd megpróbálok egy jó helyet kifogni - mondta Feri.

- Keresel majd, rendesen.

- Rám fér egy kis pénz.

- A gyárkapun kívül még elit fej leszel. Jöhetnek a nők!

- Mit képzelsz?

- Olyat választhatsz, amelyet csak akarsz.

- És te? - kérdezte csodálkozva.

- Én?

- Igen, te! - erősítette meg Feri.

- Mit számítok?

- Csacsi vagy.

- Miért? - kérdezte a lány. Feri közelebb lépett hozzá.

Érezte ereiben a vér egyenletes lüktetését.

- Azt hiszed, észre veszek más nőket?
- Gondolom ...
- Csak rosszul! Miért járok veled? - kérdezte a lánytól.
- Te tudod.
- Férjhez mennél?
- Nem tudom.
- És ha döntened kellene?
- Gondolkoznék.
- Min?
- Hát a fiún.
- Rajtam is?
- Persze.
- De ha, én akarom?
- Akkor úgy lesz - mondta Erzsi.
- Mikor?
- Miért én mondjam meg?
- Így szokták.
- Ha akarod ...
- Akkor én döntöttem! - zárta le a beszélgetést Feri.

*

Másnap reggel korán érkezett. Kényelmesen átöltözött, és lesétált a műhelybe. Könnyűnek érezte magát. Végtagjaiban nem volt fáradtság. A tegnap este után ma minden megváltozott. Jókedvű volt. Később dúdolt magában valamilyen ismeretlen dalt. Balogh meg is kérdezte:

- De jó kedved van?

- Na és, nekem nem lehet?
- Csak azért kérdeztem, mert te nem szoktál énekelgetni.
- A hangom miatt?
- Persze. Mindig mondom, hogy olyan halottsirató hangod van.
- Az igaz. Két liter után már egy párszor rám szólt a kocsmáros: - Halja maga jóember, ne bömbölgjön már. Féltő, hogy a rezonanciától összetörik a berendezés.
- Nő? - kérdezte halkán Feritől.
- Igen.
- Komoly lehet ...
- A legkomolyabb. Megnősülök.
- Megnősülsz? - kérdezte csodálkozva Balogh.
- Igen.
- Valóban?
- Miért, hihetetlen ez?
- Nem, ne haragudj, csak olyan váratlan volt. Meglep. Hogy csináltad?
- Ez a legegyszerűbb a világon.
- Sok szerencsét!
- Kösz pajtás!
- Aztán vigyázz az asszonyra!
- Vagy az énrám.
- Az jó lesz. Legalább kimaradsz a Piros Hetesből.

- Nem is árt az - mondta Feri és arra gondolt, hogy tényleg jobb lesz, ha befejezi azokat a kirándulásokat. Otthon is lehet inni, este egy jó zsíros vacsora után. Ezen kár gondolkozni most, majd menetközben.

Vidáman füttyörészett tovább az éneklés helyett. Élesen hasította a levegőt. Még cifrázta is.

A hír gyorsan körbe futott a műhelyben. Többen közre fogták.

- Jól kösd föl a gatyádat - mondta Juhar Laci.

- Ne félj tőle, nem harap ám - ezen nevettek.

- Tojást pajtás, azt kell sokat enni. Attól lesz olyan mint a karó!

- Menjetek a fenébe ...

Mérgesen ment ki hasította műhelyből.

- Nem érdemes ezeknek semmit mondani - gondolta, - mindenből viccet csinálnak.

11

A tél, nagy puha hóval köszöntött be december elején.

Feri és Erzsi az esős őszi délutánok után beszorultak a zsúfolt presszók valamelyikébe.

Az elhatározás után, hogy összeházasodnak, lázas és vég nélküli beszélgetések kezdődtek.

- Hol fogunk lakni? - a legnagyobb kérdést ez jelentette. Keresték a megoldásokat, kutattak, nézelődtek. Böngészték az újságokat. Napokon keresztül nem találtak megoldást. Falakra volt szükségük, tetőre a fejük fölé.

- Nem is gondolkozol rajta - vádolta Ferit Erzsi.

- Többet, mint gondolnád.

- Az eredmény?

- Semmi.

Aztán nem beszéltek erről.

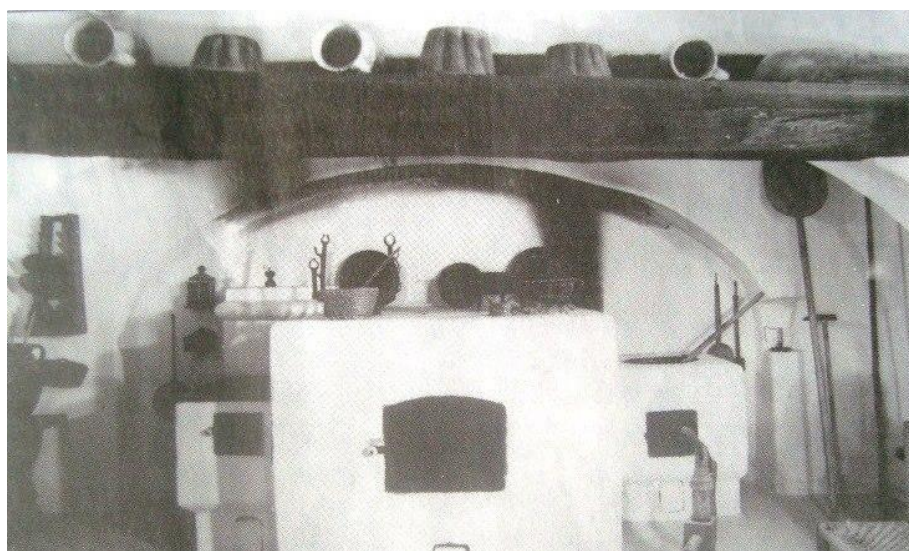
„Szoba kiadó két személynek” - olvasta az újságban Erzsi.

Feri azonnal megnézte.

- Csak maga jönne ide? Mert kettőnek adnám ki - kérdezte az öreg néni.
- Igen, ketten.
- Ismerőse a másik fiú?
- A feleségem.
- Nem kiadó! Házaspárnak nem! - és kitessékelte a lakasból. Szótlatlanul, tiltakozás nélkül állt a lépcsőházban. Gondolataiba mélyedve járkált napokon keresztül. A hangulata is elromlott. Nem volt kedve viccelődni.
- Savanyú a képed, mint a ribizli - mondták neki.
- Úgy nézel ki, mint aki becsinált.
- Mi van veled?
- Hagyjatok békén! Törődjetek a magatok dolgával!

Feri mérges lett. Forrt benne a tehetetlenség. Tervekkel jött ebbe a városba. - Majd ott megcsinálom a szerencsém. És mi lett a vége? Semmi! Ott van, ahonnan elindult. Csak szakmája van. Egy rohadt albérletet sem tud szerezni.

Eszébe jutott az otthon, az a kacsaringós utca ott a Meszes hegy lábánál. A fehérre meszelt ház, a galambdúc. A grund a meddőhányó mellett, ahol annyit fociztak.

Szeretett volna hazarohanni.

Most érezte igazán, amit eddig nem is mert bevallani még önmagának sem, mennyire idegen neki ez a város. Itt legfeljebb az emberek lehetnek barátai, de a táj, az utcák, a hatalmas házak, mindig idegenek maradnak.

- Hazamegyek!

Amilyen rövid volt a gondolat, olyan gyorsan elvetette. Onnan ide menekült, most meg vissza?

Szótlanul dolgozott. A fürdőben a langyos zuhany felvillanyozta.

- Az egész napból ez a legjobb - szólt oda egy bajszos férfi.

- Igen, ez! - mondta Feri halkán.

- Ne legyél már elkeseredve - szappanozta magát a bajszos. - Csak nincs valami baj? - kérdezte.

- Nőszül, de nincs kégli! - mondta valaki.

- Én most költözöm ki egy szobából. Nem valami fényes, de ha nincs, ez is megteszi. Én is így kezdtem. Házaspárnak kiadnák. Reggel szólt az öreg, szerezzek valakit - mondta a bajszos.

Ferivel fordult egyet a fürdő. úgy érezte elveszti egyensúlyát. - Hát mégis? - nekitámaszkodott a falnak.

- Öregek?

- Hetven felé.

- Itt Újpesten?

- Nem, Dunaharasztn.

- Messze van?

- Eléggé, egy órás út.

- Mivel lehet oda kimenni?

- Hévvel.

- Megnézhetném?

- Persze.

12

A házasságkötést vasárnapra tűzték ki, három órára. Az év utolsó napja volt.

Ferit vegyes érzelmek töltötték el. Csak elképzelése volt erről a napról. - Az anyakönyvezető, ünnepélyes külsőségek, zene, a meghatottság könnyei. Jó lenne ezen gyorsan túl lenni.

- Mit kérdeznek az embertől?
- Furcsa dolgokat nem - mondta Erzsi.
- Egyszerűket?
- Csak azt, hogy igen vagy nem.
- Te mit felelsz a kérdésre? - kérdezte Feri.
- Ilyet kérdezni?

Szerették egymást, az elhatározás végleges volt. A vasárnap mégis olyan különösen hatott rá. Miklós boros készletet hozott. A folyóson adta át. Ők már indultak a tanácsra. Miklós úgy fogta az ajándécsomagot, mint egy hasáb fát. Zavartnak látszott, későn érkezett.

A házasságkötő teremben Feri a bársonyos széket figyelte. - Hányan indultak el innen és merre? Lopva Erzsire nézett, látta hogy mozdulatlan ujjával a csokrot szorítja.

Feri az igent úgy mondta ki, hogy közben arra gondolt, nem akar ilyen székbe ülni többet. A bordó fotel zavarta.

Nevét úgy írta be az anyakönyvbe, mintha most tanulna írni. A betűk csipkések lettek. A taxiban megnézte az igazolványát, a bélyegzés alatt ott állt: nő.

*

Már harmadnap dolgozni ment. Amint belépett a műhelyajtón, valaki elkiáltotta magát:

- Figyelem! Itt az új ember!

Köré csoportosultak. A kérdések özöne zúdult rá.

- Hogy érzed magad?

- Ültessétek le, nem látjátok, hogy jártányi ereje sincs?

- Ment minden simán?

- Fordulj csak a világosság felé!

- Átlátni a fülein!

- Hagyjátok már abba - mondta az öreg.

- Biztosan nem bírta cérnával.

- Dobjunk össze egy spulnira valót.

Nevettek. Az újonnan nősültek keresztüzén át kellett esni. Napokon keresztül ez volt a beszédtema. A nagy esemény. De mint általában a csodák, ez is fényét veszítette. Más izgatta az embereket.

Látták Mezeit egy nővel, aki két fejjel magasabb volt nála.

- Ha megakarod csókolni, sámlira állsz?

A napok, az események teltével lassan kitavaszodott. Ferit áthelyezték egy raktárba, anyagkiadónak. Emelték az órabérét egy forinttal. Nem kellett fizikai munkát végeznie. Váratlanul érte ez a lehetőség. Előrelépést jelentett ez számára, a pénzt nemcsak az erejével kereste.

Aztán újabb lehetőségek bontakoztak ki előtte. TEFÚU-hoz akarta elvinni sofőrnek az új rokonok egyike, aki maga is volán mellett töltötte napjait. Camion vezetőként dolgozott és napokon keresztül járta Európát.

- Ha akarod, beviszlek. Egy év múlva kocsira kerülsz. Addig megszerzed a jogsit. Aztán tiéd a világ Constantától Hamburgig.

Éjszakákon át nyugtalanul aludt. Elképzelte az országutakat.

- Nem lehet rossz foglalkozás. Kedvem volna hozzá - mondta.

Erzsinek nem tetszett.

- Állandóan úton lennél. Nőtlen embernek való az, olyannak, aki szeret csavarogni.

Nem hagyta nyugodni a gondolat, ha buszra szállt a vezetőt figyelte. - Elmegyek! Motorszerelő szakmát is tanulhatok. Beszélni kell Erzsivel. Csak egy pár év, világot látok legalább.

Erzsi hallani sem akart róla.

Feri továbbra is szerszámokat adott ki a raktárból. A napok úgy teltek, mint eddig. Egyre kevesebbet gondolt Hamburgra, az országutak szürke sávjára.

- Csavargó élet az, nem nekem való! - mondta egyszer később.

Nem telt el egészen két év, attól a délelőtti naptól, amikor Feri leszállt a gyorsról és kilépett a pályaudvar kapuján.

Akkor elmenekült otthonról, úgy érezte kevés számára ott a tér, valami nagyot akart csinálni, de ő maga sem tudta sohasem megfogalmazni, mi lett volna az.

Most is vitatkozott önmagával, hogy valami több kellett volna, valami nagyobb dolog, vagy talán ez volt a jó? A kérdés ott volt előtte, de nem tudott rá megfelelő választ találni, pedig sokat gondolkozott ezen.

Ez a két év, az események mégsem változtatták meg. A szakma, a tapasztalat, a feleség még nem volt számára a teljes rév.

Dunaharaszti is csak a falut juttatta eszébe. Pestre jött és még sincs ott. Mindig úgy érezte, és nem tudott ettől az érzésétől szabadulni, hogy a főváros nem akarja őt befogadni. Évekig lakhatna itt, akkor is minden idegen maradna számára.

Sokáig vitatkozott Erzsivel, mit tegyenek.

Talán a harmadik hónap végén született meg a végleges döntés: visszamenni.

Ambrus Feri ma dolgozott utoljára. A műhelyben megállították:

- Hallom, vidékre költözől? - kérdezte Süle.
- Igen, visszamegyek! - mondta Feri.
- Mit csinálsz majd ott?
- Dolgozom. Hegesztek az Acélgyárban.
- Csak hegeszteni? - tette fel a kérdést Juhar Laci.

A többiek is köré csoportosultak.

- Persze, csak hegesztek - mondta Feri.
- Az nem rossz. Mit fizetnek? - kérdezte Jakab Sanyi.
- Azt az órabért, amit itt kapok. Hat hónap után emelnek. Kell a munkaerő. Kérdeztem, mikor menjek dolgozni? - Holnap reggel is későn lenne - mondta nekem az igazgató.
- Akkor van munka.
- Bőven - tette hozzá Mezei, komoly arcot vágott, mintha mindenről tudna.
- Ha szeret dolgozni, még a négy rongyot is megkeresheti, mondta a főmérnök nekem
- tette hozzá Feri.

- Úgy mondta négy rongyot?
- Persze, pesti gyerek az a javából.
- Az igen, szép pénz.
- Mit csinálsz majd vele?
- Még nem tudom - felelte Feri bizonytalanul.
- Kocsit vesz rajta!
- Lehetséges.
- Motorosat?
- Ilyet kérdezni.
- Lehet más milyet is? - kérdezte Feri csodálkozva.
- Persze, csak tolni kell.
- Az gyerekkocsi.
- Na és?
- Sofőr is kell bele.
- Majd csinál.
- Vidéken ráér.
- Esős napokon úgy is otthon ül majd. Kinéz az ablakon, vagy csinál egyet ...
- Hülye vagy!

Vidáman búcsúztatták.

Ferit szorongás fogta el. Ez a szorongás kettős volt számára. Rossz volt elválni a kollégáktól. Szeretett velük dolgozni, a napjaihoz tartoztak, de az új várás is szorongássá vált benne.

*

Korán reggel jött az autó. Még alig szürkült. A folyosó villanyfényénél pakolták a bútorokat.

- Még meggondolhatod - mondta Erzsí Ferinek.

- Mit kell ezen gondolkozni? Megyünk és kész!

Nem volt mérges, valójában úgy érezte nem kell ezen már gondolkozni. Ott biztosan megtalálják számításukat. Bízott benne. Volt egy ilyen érzése.

A rakodás még egy óráig tartott.

- Nem lesz semminek baja? - aggódott Erzsí.

- Lehetetlen. Nagy gyakorlatom van benne - mondta a sofőr és meghúzta a kötelet.

- Mikor érünk oda?

- Négy óra alatt ott leszünk. A férje ül hátulra?

- Igen.

Felszálltak. Erzsí a sofőr mellé, Feri a platóra.

Az önindító krákogva indult. A motor egyenletes járását a benzingáz szaga érzékeltette. Feri a bútorok közül az egyik székre ült. Maga köré csavarta a pokrócot. A gáz facsarta az orrát. Kellemetlen érzés volt.

A sofőr kiszólt: - Indulhatunk?

- Indulhatunk!

A motor felzúgott. Recsegés hallatszott. A fogaskerekek marták egymást. A második fokozatot nem akarta bevenni. A sofőr üresbe kapcsolt, túráztatta a motort.

- A fene egye meg, még bedöglük a végén - mondta maga elé Feri.

A sofőr újból kapcsolt, a fogaskerekek ropogtak.

- Nem akarja az igazságot - mondta a sofőr és újból üresbe kapcsolt. Alacsonyabb gázra vette a motort. Egyenletesen járatta, aztán egyesbe kapcsolt.

- Fene egy kényes jószág ez - szólt a sofőr. - Egyenként veszi be a sebességet, mint nagylány a pirulát.

A motor nagy rántással indult, Feri belevágta fejét a kocsi oldalába. Káromkodott.

Már látszottak a város házai, az acélos daruk, de a púp még mindig változatlanul fájt. A szél élesen csapott az arcába, ez most nem érdekelte. Előre nézett és hangosan megjegyezte:

- Nem félek a bányarémtől!
